

„Na tropie przyrody”, czyli każdy może zostać „Turystą Przyrodnikiem”

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze z myślą o małych i dużych turystach, penetrujących przyrodnicze zakątki kraju, ustanowiło Odznakę „Turysta Przyrodnik”. Można ją zdobywać równocześnie z innymi odznakami, np. GOT (Górska Odznaka Turystyczna) lub OTP (Odznaka Turystyki Pieszej). Emblemat tej odznaki przedstawia jedną z najcenniejszych polskich roślin chronionych – dziewięciśli. Odznaka ma siedem stopni różniących się od siebie kolorami tła.

Zdobywanie odznaki rozpoczynamy od stopni małych – może to zrobić każdy, kto ukończył 7 rok życia. Żeby sięgnąć po odznaki duże, trzeba ukończyć 16 lat. Kolejność zdobywania odznak jest obowiązkowa, w ciągu jednego roku można zdobyć tylko jeden jej stopień (wyjątkiem jest popularna i mała brązowa, szczegóły w regulaminie). Każdy ze stopni małych można zdobywać od roku do pięciu lat, duże nie mają ograniczenia czasowego.

Przyrodnik ubiegający się o odznakę musi wykazać się podstawowymi wiadomościami o zwiedzonym obiekcie, może też wykonać dodatkowe prace, np. opis obiektu przyrodniczego, szkic, dokumentację fotograficzną, prowadzić obserwacje przyrodnicze, brać udział w pracach porządkowych, zalesieniowych itp.

Proces zdobywania odznaki, nauczyciel może wykorzystać w pracy z młodzieżą. Prowadząc edukację ekologiczną, realizując projekty związane z ochroną przyrody, można równocześnie zdobywać odznakę. Później można zweryfikować dany stopień odznaki na zakończenie realizacji przedsięwzięcia i wręczyć młodemu przyrodnikowi jej emblemat, jako dodatkowy element potwierdzający dokonania związane z ochroną przyrody. Najniższe stopnie odznaki bez trudu uda się zdobyć podczas 3-5 jednodniowych wycieczek, bądź w trakcie tygodniowej „Zielonej szkoły”.

Do udokumentowania dokonań związanych ze zdobywaniem odznaki, konieczne jest prowadzenie Książeczki Turysty Przyrodnika, w której zbiera się potwierdzenia. Podobnie jak przy innych odznakach turystycznych, potwierdzić fakty mogą przewodnicy turystyki kwalifikowanej i przewodnicy (zwłaszcza instruktorzy ochrony przyrody, instruktorzy opieki nad zabytkami i instruktorzy krajoznawstwa), opiekunowie szkolnych kół krajoznawczo-turystycznych (odznaki popularne i brązowe). Potwierdzeniem może być też pieczętka z pobliskiej instytucji (np. sklep, parafia, sołtys).

Żeby dostać odznakę, trzeba zdobyć określoną liczbę punktów. Punkty są przyznawane za różne dokonania przyrodnicze, od udziału w prelekcjach i odczytach (2 punkty), poprzez uczestnictwo w wycieczkach przyrodniczych (3 punkty za dzień), zwiedzanie obszarów chronionych (np. rezerwatów – 5 punktów, parków krajobrazowych – 8 punktów, czy parków narodowych oraz obszarów NATURA 2000 – 10 punktów), po prace na rzecz ochrony przyrody (5-10 punktów). Żeby stać się posiadaczem odznaki w stopniu popularnym, należy uzyskać 50 punktów, małym brązowym – 100 punktów, małym srebrnym – 200 punktów, a małym złotym – 300 punktów. Przy odznace dużej srebrnej liczy się 400 punktów oraz zwiedzenie 7 parków narodowych, przy dużej złotej – 500 punktów oraz zwiedzenie 10 parków narodowych. Punkty do odznaki małej srebrnej włącznie mogą być zdobywane w całości lub części na terenie województwa zamieszkania, jednak odznaki od małej złotej wzwyż muszą być w części zdobywane poza obszarem tego województwa. Odznaka honorowa jest przyznawana przez Komisję Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK za znaczne osiągnięcia na polu poznawania i ochrony przyrody.

Osoba ubiegająca się o przyznanie odznaki przedstawia najbliższemu Referatowi Weryfikacyjnemu książeczkę „Turysta Przyrodnik” z potwierdzonymi punktami i ewentualnymi wynikami prac na rzecz ochrony przyrody, niezbędnymi dla uzyskania odznaki odpowiedniego stopnia.

Odznaki wszystkich stopni weryfikują Referaty Weryfikacyjne Odznaki „Turysta Przyrodnik” zatwierdzone przez KOP ZG PTTK (jest ich 91 w Polsce). Te same Referaty mają prawo przyznawać odznaki popularną, brązową, małą srebrną i małą złotą. Jedynie Odznaki w stopniu: duża srebrna, duża złota przyznaje Referat Weryfikacyjny Komisji Ochrony Przyrody Zarządu Głównego PTTK. Regulamin odznaki dostępny jest na stronie internetowej www.pttk.pl

*Paweł Zań
Warszawa, luty 2009*